

De zes denkhoeden

Tijdsduur (in minuten)

(30 minuten)

Doel

Student geeft zelf betekenis aan dat wat hij/ zij aan het leren is:

De zes denkhoeden zijn gerelateerd aan de zes denkende hoofddeksels van De Bono (1985).

Het doel is om vanuit verschillende perspectieven of gezichtspunten naar een vraagstuk te kijken. Ieder mens heeft volgens Bono zes verschillende denkwijzen tot zijn beschikking. Zie de uitleg van de kleuren op de volgende pagina.

Maakt gebruik van breinprincipe

Voorbereiding

- ✓ **Optie 1:** individuele begeleiding van studenten
- ✓ **Optie 2:** groepen in een onderwijssituatie
- ✓ **Optie 3:** benaderen van een vraagstuk
- ✓ Denk aan gekleurde hoeden of gekleurde vellen papier (wit, rood, groen, zwart, geel en blauw).
- ✓ Mogelijk is het handig om de opstelling van het klaslokaal aan te passen.

Uitvoering

- Vertel het doel van de werkvorm.
- Kies optie 1, 2 of 3.
- Geef de studenten gekleurde hoeden of gekleurde vellen papier.
- Leg de studenten uit wat de gekleurde hoeden of vellen papier betekenen.
- Vraag zes studenten (subgroep) om een hoed of gekleurd vel papier te pakken.
- Tijdens een denkronde redeneren de zes studenten aan het overleg in dezelfde trant: objectief (wit), emotioneel (rood), creatief (groen), positief kritisch (geel), negatief kritisch (zwart), (blauw).
- Start de denkrondes en geef waar nodig begeleiding.
- Rond de werkvorm af en vraag aan de studenten wat zij ervan vonden.

Nabespreking

Je kunt met de studenten de werkvorm nabespreken door te vragen naar ervaringen.

Stel vragen als:

- ✚ Heb je nieuwe leerstof tot je kunnen nemen?
- ✚ Heb je bereikt wat je wilde bereiken?
- ✚ Zag je alternatieven voor jezelf?
- ✚ Wat zou je de volgende keer anders doen?
- ✚ Wat vond je moeilijk aan deze werkvorm?
- ✚ Wat vond je leuk aan deze werkvorm?

Uitleg kleuren:

1. De **witte** denkhoed staat voor maagdelijk wit denken in de vorm van cijfers, feiten, gegevens en bewijzen. De witte denkhoed geeft een rationele bijdrage, dus geen mening maar is neutraal. De leerlingen bespreken een onderwerp door zich te richten op objectieve feiten. Leerlingen stellen elkaar vragen om de goede informatie boven water te krijgen of om leemtes in informatie op te vullen.
2. De **rode** denkhoed vertolkt gevoelens en uit zijn intuïties, emoties, vermoedens en ingevingen. Hoe voelen de leerlingen zich ten opzichte van een onderwerp? Zijn ze gemotiveerd, vinden ze het eng, vies, moeilijk, enzovoort.
3. De **groene** denkhoed representeert creativiteit en scheppingskracht. In deze ronde komen ideeën en alternatieven aan de orde, zonder erbij stil te staan of het precies haalbaar is. Dit leidt soms tot een zeer verrassende benadering van een probleem.
4. De **zwarte** denkhoed is de advocaat van de duivel. Overleggen met deze hoed op betekent inzoomen op negatieve aspecten van het onderwerp en stilstaan bij waarom het toch niet zal werken en wat de risico's zijn. Het is een echte tegendenker.
5. De **gele** denkhoed staat voor helderheid en optimisme. Overleggen met deze hoed op betekent nadenken over de positieve aspecten, over waarom het wel zal lukken. Deze denkronde levert positief denken op.
6. De **blauwe** denkhoed tenslotte staat voor het denken zelf. Deze hoed representeert het denkproces zelf. In deze ronde gaat het om reflectie, samenvatten en concluderen.

In overleggen gaat veel tijd verloren met op elkaar reageren vanuit verschillende rollen. De een ziet het altijd zonnig in, terwijl de ander overal haken en ogen ziet. Minutenlang kunnen de twee deelnemers elkaar proberen te overtuigen van hun gelijk. Een manier om dit soort 'gevechten' te voorkomen, is om te overleggen in denkrondes. Daarnaast kunnen de deelnemers bijdragen leveren die gaan over het overleggen zelf (je bij het onderwerp houden, enzovoort).

Bono, E. de (1985). Six thinking hats: an essential approach tot business management. Londen: Little, Brown, & Company.

